

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Eleny Kováčovej a členov senátu JUDr. Aleny Poláčkovej, PhD. a JUDr. Jozefa Milučkého, v právnej veci žalobcu **JUDr. Ing. K. M.**, bytom *S. zastúpeného JUDr. Ivetou Rajtákovou, advokátkou, so sídlom Štúrova 20, Košice*, proti žalovanému **Generálnej prokuratúre Slovenskej republiky**, so sídlom Štúrova č. 2, Bratislava, o preskúmanie rozhodnutia žalovaného č. Ei 164/10-5 zo 7.10.2010, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach, č. k. 6S/4/2011 – 39 z 20. októbra 2011, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky napadnutý rozsudok Krajského súdu v Košiciach, č. k. 6S/4/2011 – 39 z 20. októbra 2011 **p o t v r d z u j e .**

Účastníkom náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

O d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom krajský súd zrušil rozhodnutie žalovaného č. Ei 164/10-5 zo dňa 7.10.2010, ako i rozhodnutie Krajskej prokuratúry v Košiciach č. Ei 60/10-2 zo dňa

13.8.2010 podľa § 250j ods. 2 písm. d) O.s.p. a vec vrátil žalovanému na ďalšie konanie. Zároveň žalobcovi priznal náhradu trov konania v sume 369,31 €, ktoré je žalovaný povinný zaplatiť žalobcovi na účet jeho právnej zástupkyne v lehote 3 dní od právoplatnosti rozsudku. Krajský súd poukázal na to, že žalobca svojím podaním označeným ako „žiadosť o sprístupnenie informácií nahliadnutím do existujúcej agendy podaní alebo zaslaním výpisu z evidencie doručenej pošty“ zo dňa 6.8.2010 a doručeným Krajskej prokuratúre v Košiciach dňa 9.8.2010, žiadal v nadväznosti na ust. § 16 ods. 1 a 8 zák. č. 211/2000 Z. z. o sprístupnenie informácií nahliadnutím do existujúcej agendy podaní a výpisom z existujúcej agendy podaní – evidencie doručenej pošty za roky 2002 až 2010. Informácie sa mali týkať všetkých podaní žiadateľa (oprávnenej osoby) za uvedené obdobie, ktoré doručil povinnej osobe v daňových veciach, pričom žiadal poskytnúť tieto informácie v rozsahu – 1) dátum doručenia podnetov oprávnenou osobou povinnej osobe, 2) názov podania (označenie podania) a 3) pridelená spisová značka. Vo svojej žiadosti žalobca zároveň poukázal na skutočnosť, že na ním požadované informácie sa nevzťahujú obmedzenia ustanovené v § 8 až § 13 zák. č. 211/2000 Z. z. v spojení s čl. 26 ods. 2 až 5 Ústavy SR a nález ÚS SR II. ÚS 10/1999 zo dňa 16.6.1999. Krajský súd takto rozhodol, keď dospel k záveru, že oprávnená osoba si len uplatnila svoje právo na informácie vyplývajúce z Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (čl. 10 ods. 1, 2) a Ústavy SR (čl. 26 ods. 1, 2) a nehodnotil jeho konanie tak, že by sa ako žiadateľ svojou žiadosťou domáhal spracovania údajov v agende Krajskej prokuratúry v Košiciach a ani toho, že povinná osoba mala na základe jeho žiadosti realizovať vyhodnocovaciu činnosť tak, ako to odôvodňuje prvostupňový správny orgán. Podľa názoru krajského súdu takýto dôvod odmietnutia sprístupnenia informácie zákon č. 211/2000 Z. z. nepozná a skutočnosť, že registre a evidenčné pomôcky sú určené pre vnútornú potrebu prokuratúry, ešte neznamena, že nie je možné poskytovať určité informácie z nich vyplývajúce. Krajský súd tiež dôvodil, že charakter požadovaných informácií nenasvedčuje tomu, že by pre povinnú osobu nebolo možné určitým spôsobom tieto informácie poskytnúť, najmä ak sa v žalovanom rozhodnutí uvádza: „Iná je situácia na krajskej prokuratúre, kde sa došlá pošta eviduje iba písomne rukou spolu so všetkými doručenými podaniami a až následne je evidovaná v jednotlivých registroch po pridelení na konkrétne oddelenie krajskej prokuratúry. V danej veci by musela KP v Košiciach požadovanú informáciu vytvoriť, pretože informáciou v požadovanom členení povinná osoba nedisponuje, pretože takáto informácia ani neexistuje a je zřejmé, že žalobcom požadované informácie vychádzajú práve z týchto skutočností.“ Podľa krajského súdu argument krajskej prokuratúry, že žiadosť o poskytnutie informácie, na základe ktorej by

povinná osoba musela spracovávať údaje do inej podoby ako je tá, v ktorej sa nachádzajú, by sa týmto zmenila na pokyn, neobstojí, pretože práve pre tieto situácie, kedy povinná osoba nemá technické možnosti, aby sprístupnila informáciu v požadovanom stave, jej zákon č. 211/2000 Z. z. ukladá povinnosť dohodnúť sa so žiadateľom na inom vhodnom spôsobe sprístupnenia informácie, avšak túto zákonnú povinnosť si správne orgány nespĺnili. Správne orgány si preto dostatočne nespĺnili povinnosť preskúmať, či v tomto prípade existovali príčiny pre obmedzenie jeho práva na informácie, tak aby nezmarili jeho práva ako občana zaručené mu čl. 26 ods. 1, 2 Ústavy SR. Tento nesprávny postup správnych orgánov sa následne premietol aj do ich rozhodnutí, ktoré krajský súd za týchto okolností považoval za potrebné vyhodnotiť ako nepreskúmateľné pre nedostatok dôvodov.

Proti rozsudku krajského súdu podal odvolanie žalovaný a žiadal, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil krajskému súdu na ďalšie konanie. Namietal, že krajský súd vec posúdil po právnej stránke nesprávne a toto nesprávne právne posúdenie veci spočíva najmä v nedostatku pasívnej legitímácie na strane žalovaného. Žalobca označil za žalovaného Generálnu prokuratúru Slovenskej republiky a napriek tomu krajský súd žalobe vyhovel, hoci celé konanie trpelo procesnou vadou v rozsahu nedostatku pasívnej legitímácie. Podľa § 19 ods. 2 zák. č. 211/2000 Z. z. „o odvolaní proti rozhodnutiu povinnej osoby rozhoduje nadriadený povinnej osoby, ktorá vo veci rozhodla alebo mala rozhodnúť“. Proti rozhodnutiu krajskej prokuratúry bolo možné v súlade s § 19 ods. 1 podať odvolanie do 15 dní odo dňa doručenia rozhodnutia na nadriadený orgán povinnej osoby. V súlade s ust. § 54 ods. 2 zák. č. 153/2001 Z. z. „na účely konania podľa tohto zákona alebo osobitného zákona a na vybavenie podnetu sa nadriadeným prokurátorom rozumie generálny prokurátor, ak ide o krajského prokurátora alebo prokurátora krajskej prokuratúry“. V druhom stupni o žiadosti rozhodovala Krajská prokuratúra v Košiciach a nadriadeným orgánom sa rozumie generálny prokurátor Slovenskej republiky. Žalovaným mal byť preto generálny prokurátor SR, ktorý vydal rozhodnutie Ei 164/10-5 zo dňa 7.10.2010, ktoré žalobca žalobou napáda. Keďže v danom prípade ide o nedostatok pasívnej legitímácie na strane žalovaného, mal krajský súd zamietnuť žalobu žalobcu a poukázať žalovaný na rozhodnutie NS SR 4Cdo 53/01.

Žalobca sa písomne k odvolaniu žalovaného správneho orgánu nevyjadril.

Podľa § 244 ods. 1 O.s.p. v správnom súdnictve preskúmavajú sudy na základe žalôb alebo opravných prostriedkov zákonnosť rozhodnutí orgánov verejnej správy.

Podľa § 2 ods. 1 zák. č. 211/2000 Z. z. osobami povinnými podľa tohto zákona sprístupňovať informácie (ďalej len „povinné osoby“) sú štátne orgány, obce, vyššie územné celky, ako aj tie právnické osoby a fyzické osoby, ktorým zákon zveruje právomoc rozhodovať o právach a povinnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb v oblasti verejnej správy, a to iba v rozsahu tejto ich rozhodovacej činnosti.

Podľa ods. 2 uvedeného ustanovenia povinnými osobami sú ďalej právnické osoby zriadené zákonom a právnické osoby zriadené štátnym orgánom, vyšším územným celkom alebo obcou podľa osobitného zákona.

Podľa ods. 3 uvedeného ustanovenia povinnými osobami sú ďalej aj právnické osoby založené povinnými osobami podľa odseku 1 a 2.

Podľa ods. 4 uvedeného ustanovenia osobitný zákon môže ustanoviť povinnosť sprístupňovať informácie aj inej právnickej osobe alebo fyzickej osobe.

Podľa § 7 ods. 1 zák. č. 153/2001 Z. z. generálny prokurátor má postavenie vedúceho ústredného štátneho orgánu.

Podľa § 9 ods. 1 písm. a) uvedeného zákona ak generálny prokurátor nie je vymenovaný, funkciu generálneho prokurátora v plnom rozsahu jeho práv a povinností vykonáva prvý námestník generálneho prokurátora. Inak prvý námestník generálneho prokurátora zastupuje generálneho prokurátora v rozsahu, ktorý určí generálny prokurátor.

Žalovaný vo svojom odvolaní poukazuje na ust. § 54 ods. 2 zákona o prokuratúre, v zmysle ktorého na účely konania podľa tohto zákona alebo osobitného zákona a na vybavenie podnetu sa nadriadeným prokurátorom rozumie generálny prokurátor, ak ide o krajského prokurátora alebo prokurátora krajskej prokuratúry.

Zákon o prokuratúre neobsahuje vlastnú právnu úpravu o tom, za akých podmienok a ktorým orgánom prokuratúry majú byť príslušné informácie poskytované.

Samotný základ právnej úpravy „poskytovanie informácií“ či „práca s informáciami“ v podmienkach Slovenskej republiky predstavuje Listina základných práv a slobôd, ktorá právo na informácie spoločne so slobodou prejavu vymedzuje meritórne vo svojom čl. 17, kde je zakotvené, že „štátne orgány a orgány územnej samosprávy sú povinné primeraným spôsobom poskytovať informácie o svojej činnosti“.

Výklad pasívnej legitímácie, ktorý vo svojom odvolaní zastáva žalovaný správny orgán je zrejme problematický z hľadiska ust. § 2 ods. 1 zák. č. 211/2000 Z. z., ale predovšetkým zrejme tento výklad nemá oporu v čl. 17 ods. 5 Listiny základných práv a slobôd, ktorý používa formuláciu o štátnych orgánoch a orgánoch územnej samosprávy. K problému, na ktorý žalovaný správny orgán poukazuje je potrebné uviesť, že ak je povinným subjektom štátny orgán, resp. vyšší územný celok ako taký môže prirodzene konať len prostredníctvom svojich orgánov.

Vzhľadom na zastávaný názor žalovaného správneho orgánu z hľadiska pasívnej legitímácie by zrejme napr. Generálna prokuratúra SR nemohla zamietnuť žiadosť o informáciu, resp. by nebola oprávnená takúto žiadosť odložiť s odôvodnením, že sa nevzťahuje k jej pôsobnosti v prípade, ak by sa dotýkala napr. samotného generálneho prokurátora.

Podľa názoru Najvyššieho súdu SR by právny názor žalovaného správneho orgánu zakladal prílišný formalizmus a vzhľadom k tomu, že právo na informácie vyplýva z čl. 17 Listiny, tak potom je potrebné mať za to, že tento výklad by bol v rozpore s maximálnou realizáciou ústavného práva na informácie tým, že by neakceptoval základný zmysel zákona o slobodnom prístupe k informáciám a preto postup pre určenie pasívnej legitímácie v konaní o žalobe v konkrétnom danom prípade pokiaľ žalobca žaloval žalovaný správny orgán možno pokladať za súladný so zákonom.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti Najvyšší súd SR napadnutý rozsudok krajského súdu ako súladný so zákonom podľa § 219 ods. 1, 2 O.s.p. potvrdil, a to za použitia ust. § 246c ods. 1 veta prvá O.s.p.

Žalobca mal v odvolacom konaní úspech, trovy konania mu však v odvolacom konaní nevznikli a nakoľko žalovaný správny orgán zo zákona nemá nárok na náhradu trov konania,

rozhodol potom odvolací súd o trovách konania v zmysle ust. § 250k ods. 1 O.s.p. a účastníkom náhradu trov odvolacieho konania nepriznal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku opravný prostriedok nie je prípustný.

V Bratislave, dňa 4. júla 2012

JUDr. Elena Kováčová, v. r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia:

Peter Szimeth